
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Gazi
1926

RESİM-İŞ EĞİTİMİNDE ÇUKUR BASKI TEKNİĞİ VE ALTERNATİF UYGULAMA ÖRNEKLERİ

İbrahim Hünerci

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ RESİM-İŞ ANABİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

HAZİRAN, 2019

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren Yirmi dört (24) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : İbrahim

Soyadı : HÜNERCİ

Bölümü : Resim-İş Öğretmenliği

İmza :

Teslim tarihi : … / … / 2019

TEZİN

Türkçe Adı : Resim-İş Eğitiminde Çukur Baskı Tekniği ve Alternatif Uygulama Örnekleri

İngilizce Adı : Pothole Printing Techniques and Alternative Application Examples

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: İbrahim HÜNERCİ

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

İbrahim HÜNERCİ tarafından hazırlanan “Resim-İş Eğitiminde Çukur Baskı Tekniği Ve Alternatif Uygulama Örnekleri” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Güler AKALAN
Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi ……

Başkan: Prof. Dr. Serap BUYURGAN
Görsel Sanatlar ve Tasarım Anabilim Dalı, Başkent Üniversitesi ……

Üye: Dr. Öğretim Üyesi Gonca YAYAN
Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi ……....

Tez Savunma Tarihi: 18/06/2019

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Resim İş Eğitimi Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü
Prof. Dr. Selma YEL ……

TEŞEKKÜR

Bu süreçte katkı ve yardımlarından dolayı Prof. Güler AKALAN, Arş. Gör Murat ASLAN hocalarıma, Oğuzhan SİVRİ, Nisa KILINÇ arkadaşıma ve aileme teşekkürlerimi sunarım.

İbrahim HÜNERCİ

RESİM-İŞ EĞİTİMİNDE ÇUKUR BASKI TEKNİĞİ VE ALTERNATİF UYGULAMA ÖRNEKLERİ

(Yüksek Lisans Tezi)

İbrahim Hünerci

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Haziran, 2019

ÖZ

Sanat tarihinde çukur baskının önemli bir yeri vardır. İnsanoğlunun yaşam süreci boyunca kendini ifade edebilmesi için seçtiği yöntemlerden birisi de sanattır. Sanatın geçmişine göz attığımızda sanatın birçok alanında olduğu gibi baskı örnekleri ile de karşılaşmamız mümkündür. Araştırmada çukur baskı yöntemi geçmişten günümüze ele alınmış olup dünyada ve ülkemizdeki gelişimi hakkında bilgi verilmiştir. Sanatçı için önemli olan duygu ve düşüncesini bir araç vasıtasıyla gün yüzüne çıkartabilmektir. Bu süreçte kullandığı malzemenin bir önemi yoktur. Bu bazen bir kâğıt parçası, bazen bir metal, bazen de bir ağaç parçasıdır. Hiç kuşkusuz çukur baskıda sanatçının kendisini ifade etmede kullandığı tekniklerden birisidir. Çukur baskı tekniğini kullanırken de çeşitli denemeler yaparak yeni yöntemler ve malzemeler kullanma gereksinimi duyar. Bu bağlamda ele alındığında güzel sanatlar alanında eğitim gören öğrencilere kendilerini ifade edebilecekleri farklı bir teknik olarak çukur baskının anlatılması önemli bir yere sahiptir. Bu yönden ele alındığında gelenekselmiş ahşap, pirinç, çinko gibi kalıplardan farklı olarak çukur baskı tekniğini güzel sanatlar öğrencilerine aktarırken ulaşılması ve kullanım avantajı yönünden yeni bir malzeme olarak asetat kalıplar kullanılmıştır. Uygulama esnasında kullanılan malzemelerin ve araçların neden kullanıldığı hakkında bilgiler verilmiş ve çukur baskı tekniği içindeki önemine değinilmiştir. Ayrıca ele alınan malzemenin uygulama biçimi ayrıntılı bir biçimde anlatılmış ve fotoğraflarla desteklenerek gösterilmiştir. Araştırmadaki uygulama çalışmaları araştırmacı tarafından çukur baskı tekniği kapsamında değerlendirilmiş ve hazırlanan bir ölçek vasıtasıyla uzman görüşü alınarak araştırmanın geçerliliği desteklenmiştir. Uygulamanın sonunda bu baskı yönteminin kalitesi, kriterleri belirtilmiş en iyi sonuca ulaşabilmek için öneriler verilmiştir.

Anahtar Kelimeler : Görsel sanatlar eğitimi, baskıresim, çukur baskı, gravür, resim-iş eğitimi
Sayfa Adedi : 69
Danışman : Prof. Güler AKALAN

PIT PRINTING TECHNIQUE AND ALTERNATIVE APPLICATION EXAMPLES IN PAINTING-BUSINESS EDUCATION

(M.S Thesis)

İbrahim Hünerci

GAZİ UNIVERSITY

Graduate School of Educational Sciences

June, 2018

ABSTRACT

There is an important place in the history of art. Art is one of the methods that human beings have chosen to express themselves throughout life. It is possible that we can come across with the examples of printing. In this study, the intaglio printing method has been discussed from the past to the present and information about its development in the world and in our country has been given. What is important for the artist is to bring his emotions and thoughts to life through a tool. The material used in this process is of no importance. This is sometimes a piece of paper, sometimes a piece of metal, sometimes a piece of wood. It is undoubtedly one of the techniques that the artist uses to express himself in intaglio printing. When using this technique, they need to use new methods and materials by making various experiments. When considered in this context, another importance of intaglio printing is that it is a different technique in which students studying in the field of fine arts can express themselves. From this aspect, the molds such as wood, brass and zinc have become traditional. Unlike these, when transferring the pit printing technique to the students of fine arts, acetate molds were used as a new material in terms of reaching and using advantage. Information about the use of the materials and tools used during the execution is given and the importance of the intaglio printing technique has been mentioned. In addition, the execution of the material is explained in detail and supported by photographs. The execution studies in the research were evaluated by the researcher within the context of the intaglio printing technique and the validity of the research was supported by taking expert opinion through a scale prepared. At the end of the execution, the quality of this printing method, the criteria are given in order to reach the best results.

Keywords : Visual Arts education, lithograph, intaglio printing, engraving, art teaching education
Number of Page : 69
Supervisor : Prof. Güler AKALAN

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR iv
ÖZ v
ABSTRACT vi
TABLOLAR LİSTESİ vii
ŞEKİLLER LİSTESİ ix
GİRİŞ 1
1.1. Problem Durumu 3
1.1.1. Alt Problemler 3
1.2. Araştırmanın Amacı ve Ortaya Çıkış Kaynağı 4
1.3. Araştırmanın Önemi 4
1.4. Araştırmanın Örneklemi 4
1.5. Varsayımlar 5
1.6. Sınırlılıklar 5
BÖLÜM II
KAVRAMSAL ÇERÇEVE 7
2.1 Sanat Nedir? 7
2.2 Sanat Eğitimi 7
2.2.1 Özgün Baskının Tanımı 8
2.3. Özgün Baskı Resmin Sanatsal Boyutu 8
2.4. Özgün Çukur Baskı Teknikleri 9
2.4.1. Engraving - Kazıma Gravür 9
2.4.2. Aquatint 9
2.4.3. Mezzotint 9
2.4.4. Yumuşak Vernik 10
2.4.5. Mıhlama Gravür 10

2.4.6. Şekerli Lak Tekniği (Lift Ground) **10**
2.4.7. Karborandum Tekniği **11**
2.4.8. Alternatif Bir Uygulama Olarak Asetat Üzeri Kuru Kazı **11**
2.5. Levhalar **20**
2.5.1. Metal Levhalar **20**
2.5.2. Bakır Levha **20**
2.5.3. Çinko Levha **21**
2.5.3. Asetat Levha **21**
2.5.3. Pleksi Levha **21**
2.6. İlgili Araştırmalar **21**
BÖLÜM III
YÖNTEM **23**
3.1. Araştırmanın Modeli **23**
3.2. Evren ve Örneklem **24**
3.3. Verilerin Toplanması **24**
3.4. Veri Analizi **25**
BÖLÜM IV
BULGULAR VE YORUMLAR **27**
BÖLÜM V
SONUÇ VE ÖNERİLER **47**
KAYNAKLAR **49**
EKLER **53**
Ek 1. İzin Yazısı 54
Ek 2. Etik Kurul Beyanı 55

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. *Öğrencilerin Kuru Kazıma Tekniği Yaptıkları Siyah-Beyaz, Gri Çalışmaların Tarihsel Süreçlerini Gösterir Dağılımı* *28*
Tablo 2. *Öğrencilerin Kuru Kazıma Tekniği ile Asetat Üzerine Renkli Uygulama Olarak Yaptıkları Çalışmaların Tarihsel Süreçlerini Gösterir Dağılımı* *29*
Tablo 3. Ö.1 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları 30
Tablo 4. *Ö.2 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları* *31*
Tablo 5. *Ö.3 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları* *33*
Tablo 6. *Ö.4 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları* *34*
Tablo 7. *Ö.5 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları* *35*
Tablo 8. *Ö.6 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamalar* *36*
Tablo 9. *Ö.7 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları* *37*
Tablo 10. *Ö.8 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları* *38*
Tablo 11. *Ö.9 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları* *39*
Tablo 12. *Ö.10 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları* *40*
Tablo 13. *Ö.11 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları* *41*
Tablo 14. *Ö.12 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları* *42*
Tablo 15. *Ö.13 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları* *43*
Tablo 16. Ö.14 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları 44
Tablo 17. *Ö.15 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları* *45*

ŞEKİLLER LİSTESİ

*Şekil 1.*Kazıyıcı ve doku vericiler 11
Şekil 2. Eskizin üzerine kalıbın yerleştirilmesi 12
Şekil 3. Eskizin kalıp yüzeyine aktarılması 12
Şekil 4. Plakanın boya verme işlemi yapılabilmesi için uygun ortama alınması 13
Şekil 5. Plakaya ragle yardımı ile boya verme işlemi 13
Şekil 6. Fazlalık boyanın gazete yardımı ile alınması 14
Şekil 7. Plakanın ayrıntılı temizlenmesi 14
Şekil 8. Eskizin boya verme işlemi yapılabilmesi için uygun ortama alınması 15
Şekil 9. Kâğıdın ıslatılması 15
Şekil 10. Kâğıdın fazla sudan arındırılması 16
Şekil 11. Deneme baskısı 16
Şekil 12. Baskısı tamamlanmış çalışma 17
Şekil 13. Tek kalıp üzerinde renk uygulaması 17
Şekil 14. Tek kalıp üzerinde renkli baskı 18
Şekil 15. Merdane yardımı ile ikinci kalıplara renk verilmesi 18
Şekil 16. Ana kalıbın baskısının yapılması 19
Şekil 17. Sabit duran ana kalıp üzerine renk verdiğimiz parçaların yerleştirilmesi 19
Şekil 18. Çoklu kalıp renkli baskı sonucu 20
Şekil 19. Ö1a-Siyah tarz uygulama 29
Şekil 20. Ö1b-Renkli tarz uygulama 29
Şekil 11. Ö2a-Siyah tarz uygulama 30
Şekil 22. Ö2b-Renkli tarz uygulama 30
Şekil 23. Ö3a-Siyah tarz uygulama 32
Şekil 24. Ö3b-Renkli tarz uygulama 32
Şekil 25. Ö4a-Siyah tarz uygulama 33
Şekil 26. Ö4b-Renkli tarz uygulama 33

Şekil 27. Ö5a-Siyah tarz uygulama 34
Şekil 28. Ö5b-Renkli tarz uygulama 34
Şekil 29. Ö6a-Siyah tarz uygulama 35
Şekil 30. Ö6b-Renkli tarz uygulama 35
Şekil 31. Ö7a-Siyah tarz uygulama 36
Şekil 32. Ö7b-Renkli tarz uygulama 36
Şekil 33. Ö8a-Siyah tarz uygulama 37
Şekil 34. Ö8b-Renkli tarz uygulama 37
Şekil 35. Ö9a-Siyah tarz uygulama 38
Şekil 36. Ö9b-Renkli tarz uygulama 38
Şekil 37. Ö10a-Siyah tarz uygulama 39
Şekil 38. Ö10b-Renkli tarz uygulama 39
Şekil 39. Ö11a-Siyah tarz uygulama 40
Şekil 40. Ö11b-Renkli tarz uygulama 40
Şekil 41. Ö12a-Siyah tarz uygulama 41
Şekil 42. Ö12b-Renkli tarz uygulama 41
Şekil 43. Ö13a-Siyah tarz uygulama 42
Şekil 44. Ö13b-Renkli tarz uygulama 42
Şekil 47. Ö14a-Siyah tarz uygulama 43
Şekil 48. Ö14b-Renkli tarz uygulama 43
Şekil 49. Ö15a-Siyah tarz uygulama 44
Şekil 50. Ö15b-Renkli tarz uygulama 44

BÖLÜM I

GİRİŞ

Baskı sanatının tarihi çok eskilere dayanmaktadır. İlk aşamada şekillenmiş mühürlerin kil plakalar üzerine sembol olarak uygulanmış olduğu görülmektedir. İlerleyen süreçte insanoğlunun keşfettiği maden ve teknikler bu sürecin hızla gelişmesine olanak sağlamıştır. İlk olarak kullandıkları eşyaları ve aletleri çeşitli kazıyıcı aletler yardımı ile süslemişlerdir. Baskı sanatındaki asıl gelişme ise kâğıdın bulunması ile olmuştur.

Kâğıtla birlikte, uygulama ve çoğaltma işlemi daha da kolaylaşan bu teknik daha çok metal ve bakır plaka üzerine kazıyıcı aletler veya asitle yedirme kullanılarak, düşüncenin plaka üzerine aktarılmasıyla oluşur. Bu tekniğin kökeni Avrupa'da çok eskilere dayanmakla birlikte bu durum ülkemiz için geçerli değildir. Ülkemizdeki ilk gravür örnekleri Osmanlı döneminde yurtdışından ülkemize gelen sanatçılar tarafından yapılmıştır, fakat bu durum birkaç çalışmanın dışında belge niteliğinden ileriye gidememiştir. Ülkemizdeki çalışmalar daha çok sanayi-i nefise Mektebi'nin açılması ile harekete geçmiş, ilk dönemlerde öğretmen eksikliğinden kaynaklı aksamalar olmuş, ilerleyen dönemlerde yurt dışından getirtilen sanatçılar bu kurumda eğitim vererek bu alanın gelişmesi sağlanmıştır. Ülkemizdeki asıl gelişme cumhuriyet dönemi sonrasında olmuştur.

Orta öğretim kurumlarına resim ve iş eğitimi alanında öğretmen yetiştirmek üzere 1932-1933 yılları arasında eğitim hayatına başlayan Gazi Eğitim Enstitüsü ülkemizde bu alanın gelişmesine öncelik etmiştir. Resim-İş bölümünün ilk hocaları; Refik Ekipman ve Malik Aksel'dir. Okulun kuruluş aşamasında 5 sanatçı; Şinasi Barutçu, Malik Aksel, Veysel Erüstün, Hakkı Uludağ ve Hayrullah Örs Almanya'ya yetiştirilmek üzere gönderilmişlerdir.

Bölümün programı; resim, grafik ve tasarım-uygulama atölye çalışmalarını kapsamaktadır. Bölümde 1932'den itibaren yoğun bir sanat eğitimi ve öğretimi uygulanmaya başlanmıştır.

1932 ve sonrasında, grafik derslerine Şinasi Barutçu ve Hayrullah Örs girmektedir. Şinasi Barutçu yurt dışında grafik, yazı ve fotoğraf ağırlıklı ders gördüğü için, grafik atölyesini yönetmeye başlamıştır. Bu yıllarda akademideki yenilenme hareketleri Ankara'da da devam etmektedir. Barutçu bu dönemde yurt dışından dönüşünde bir gravür presi yaptırmış fakat dönemsel sıkıntılardan dolayı ve araç-gereç yetersizliğinden bu presle hiç gravür basılmamıştır. Öğrencilere baskı dersi kapsamında monotipi, Linol ve ağaç baskı çalışmaları yaptırılmıştır. Bu dönemde eğitim gören öğrencilerin çoğunluğu Anadolu'nun çeşitli yerlerinde zor şartlarda görev yaptıkları için bu alanda kendilerini yetiştirememişler kaybolup gitmişlerdir (Akalan, 2000, s. 119-122).

Bölümün kuruluşundan 1960'lı yıllara kadar bölümde gravür çalışması yaptırılmamış, grafik dersi kapsamında reklam grafiği ve yüksek baskı tekniklerine ağırlık verilmiştir.

Baskı alanında ilk kuşağın yetişmesi ülkenin zor dönemine denk gelmiş kısıtlı koşullarda yetişmişlerdir. Aynı zamanda bölümden mezun olan öğrenciler çeşitli sınav ve burslar ile yurt dışına eğitim almak için gönderilmiştir. Bu sanatçılardan Mustafa Aslıer, 1958'de Almanya grafik sanatalar akademisindeki eğitimini tamamlamış 1957-58 İstanbul'da öğretim hayatına başlayan Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Öğretmen Okuluna atanmıştır. 1953'te Nevide Gökaydın İngiltere'ye grafik eğitimi almak üzere gönderilmiş, 1959 yılında mürşide içmeli mezun olduğu bölüme grafik asistanı olarak atanmıştır. İlk olarak Şinasi barutçunun asistanlığını yapmış aynı yıl (1960-61) ispanya Madrid'e özgün baskı alanında uzmanlaşmak için gitmiş yurda dönüşünden 6 ay sonrada İngiltere bursunu kazanarak 3 yıl grafik sanatlar bölümünde; illüstrasyon, grafik tasarım ve baskıresim üzerinde çalışmıştır. Muammer bakır ve nevzat Akoral 1962 yılında grafik alanında uzmanlaşmak için ABD'ye gönderilmişlerdir. Özgün baskıresim alanında ki önemli gelişmeler sanatçıların yurt dışından dönmesi ile başlamıştır. Sanatçılardan nevzat Akoral, Amerika dönüşü yanında küçük bir gravür presi getirmiştir (Akalan, 2000, s. 122-128).

Bu dönemde bölümde ders olarak okutulan grafik; Hidayet Telli, Nevide Gökaydın'ın gayretleri ve Ziya Ünal'ın da katkılarıyla ''grafik sanatlar'' adı altında ana sanat dalı haline getirilmiştir. Almanya ihtisasından sonra 1940 yılında bölümde göreve başlayan Veysel Erüstün, bu dönemde gravüre büyük ilgi duymaya başlamıştır. Erüstünün çabaları sonucu, 1966 sonrası bölümde iyi bir gravür atölyesi kurulmuş içmeli ile birlikte çalışırken bölüme iki gravür presi yaptırılmış fakat bu preslerden istenilen verim sağlanamamıştır. Hamza

inanç'ın bölüm başkanlığı sırasında, gravür atölyeleri pres yönünden zenginleştirilmiş büyük boyutlu 4 pres daha yaptırılmıştır. 1974'ten beri bu presler kullanılmaktadır.

Bu gelişmeleri takiben 1970 sonrası İstanbul Atatürk, İzmir Buca, Samsun Eğitim Enstitüsü Resim-İş bölümlerinde gravür atölyeleri kurulmuş, 1982 sonrası ise yeni üniversitelerin Güzel Sanatlar ve Eğitim Fakültelerinde de kurulmaya devam etmiştir (Akalan, 2000, s. 129-135).

Çukur baskı tekniğinin uygulanması esnasında, yukarıda da değindiğimiz, malzeme yetersizliği ve uygulama alanının elverişsiz olduğu durumlarda alternatif malzemelere yöneliriz. Metal veya bakır gibi yüzeyi kazıma ve baskı sürecine uygun her türlü madde çukur baskıda sonuç elde edebilmek için uygundur. Doğrudan teknikler, seçilen malzemenin yumuşaklığına ya da araçların keskinliğine bağlı olarak kolay ya da zor olabilir''(Grabowski ve Fick). Asetat asitsiz teknikler için elde edilmesi ve şekillendirilmesi en kolay materyallerden biridir.

1.1. Problem Durumu

Okullarda yaptırılan çukur baskı çalışmalarında kullanılan malzemelerin özelliklede asitin sağlığa zararlı olmasından dolayı özel donanımlara, asitin zararsız bir şekilde kullanılabileceği bir takım ortamlara ihtiyaç duyulmaktadır, ancak bu tür fiziki donanımın birçok okulda bulunmamasından dolayı insan sağlığına zarar vermeyen alternatif malzemelere gidilmesi gerekmektedir. Bu bakış açısından hareketle araştırmada asetat malzemesi kullandırılarak öğrencilere uygulatılan çukur baskı tekniğinin öğrencilere kazanımları ortaya koyulmak istenmiştir.

Çukur baskı tekniğinde alternatif bir malzeme olan asetat kullanımının öğrencilerin, çukur baskı tekniği ile yaptığı çalışmalara yansıma durumu irdelenmiştir.

1.1.1. Alt Problemler

1. Siyah-beyaz, gri değerleri ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;

a. Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar?

b. Bu leke değerlerindeki uygulama becerisi?

c. Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması?

2. Renk kullanımı ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;

a. Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar?
b. Renk kullanımındaki uygulama becerisi?
c. Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması şartlarından, öğrenci çalışmalarındaki kullanımı nasıldır?

1.2. Araştırmanın Amacı ve Ortaya Çıkış Kaynağı

Araştırmanın temel amacı, çukur baskı tekniğinin öğrencilere aktarılması esnasındaki malzeme ve teknik yetersizliklerin ortadan kaldırılmasıdır. Bunun sebebi birçok baskı atölyesinde asit odasının bulunmaması, çinko ve pirinç plakaların pahalı ve ulaşılabilirlik zorluğudur. Araştırmada, Asetat ile bu zorluğu ortadan kaldırmak ve öğrencilere çukur baskı eğitiminde tekniki yeterlilik kazandırmak amaçlanmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu araştırmada çukur baskı tekniğinin incelikleri ve bu tekniği uygulayabilmek için kullanılan yöntem ve malzemenin niteliği araştırılıp teknik hakkında ayrıntılı analiz yapılmıştır. Çukur baskı tekniğinin uygulanabilmesi için kullanılacak malzemelerin temininin sıkıntılı olduğu durumlarda daha hesaplı ve ulaşılması kolay olan asetat malzemesi ile asetat üzeri kuru kazı yöntemi sonucunda elde edilen sonuçlar ve deneyimler aktarılmıştır.

1.4. Araştırmanın Örneklemi

Araştırma, Gazi Üniversitesi Resim-İş Eğitimi 2017-2018 yılı eğitim öğretim döneminde eğitim gören 3. sınıf özgün baskı dersi alan öğrenciler ile sınırlıdır. Bu araştırmaya ortaöğretim ve lise grubu dâhil edilmeyecektir. Araştırmaya ortaöğretim ve lise grubunun dâhil edilmemesinin nedeni araştırma esnasında uygulama yapılacak atölyelerin teknik açıdan yeterli donanıma sahip olmamasıdır. Bu sebeple araştırma yalnız lisans dönemi 3. sınıf özgün baskı dersi öğrencileri ile sınırlı tutulacaktır.

1.5. Varsayımlar

1. Baskı sanatına katkıları göz önüne alındığında örneklem olarak seçilen Gazi Üniversitesi seçmeli sanat atölye 3.sınıf öğrencilerinin çalışmaya katkısının önemli olacağı düşünülmektedir,
2. Araştırmada yer alan örnek eserler konuyu yeterli ölçüde temsil etmektedir. Konuya ilişkin görüşlerine başvurulan sanatçının alanında uzman olduğu düşünülmektedir.

1.6. Sınırlılıklar

Bu Araştırma;

1. Gazi üniversitesi, G.E.F, Resim-İş Eğitimi A.B.D. 2017-2018 eğitim, öğretim yılı Lisans 3.sınıf, seçmeli sanat atölye öğrencileri ile sınırlıdır.
2. Araştırma için yaptırılacak uygulama; kuru kazıma yöntemi ile yaptırılan çukur baskı işleri ile sınırlıdır.
3. Çukur baskı uygulaması; öğrenciler tarafından yapılmış açık-orta, gri ve renkli olarak, kuru kazıma tekniği ile yapılmış çalışmalar ile sınırlıdır.
4. Çukur baskı uygulaması; 4+4 saat, siyah-beyaz, gri, 4+4 saat, renkli uygulama ile sınırlıdır.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1 Sanat Nedir?

İnsanlar tarih boyunca birçok alanla uğraşmışlardır. Tarih öncesi dönemler de dâhil onlardan günümüze gelen sadece sanat yapıtları olmuştur. Belki o dönemlerde mağara duvarları da dâhil olmak üzere birçok alana yapılmış işler sanat eseri olarak görülmeyebilir ama hangi amaçla yapılmış olursa olsunlar kendilerini ifade etmek istedikleri ortadır. Sanat insanın, anlatmak istediklerini belirli kaygılar doğrultusunda, anlatım biçimine en uygun malzemeyi kullanarak kendisini ifade etmesidir. Bu yapıtlar yapıldıkları coğrafyanın imkânlarını ve olanaklarını yansıtırlar. Ayrıca her kültür kendi döneminde kendine has, bir daha tekrarlanamayan sanat eserleri üretmişlerdir. Bundan dolayıdır ki çoğu sanat dönemleri ikonlaşmış durumdadır. Nerede görsek tanırız onları bir antik yunan yapıtını, söz gelimi Roma sanatından hemen ayırt edebiliriz (Artut, 2001, s. 18).

2.2 Sanat Eğitimi

20.yy'ın başından bu yana sanat eğitimi kavramı, kaplamsal ve genel anlamda, güzel sanatların tüm alanlarını ve biçimlerini içine alan, okul içi ve okul dışı yaratıcı sanatsal eğitimi tanımlamaktadır (San, 1983, s. 19).

Sanat yapmak, sanatı anlamak, sanata ilgi duymak, insan doğasının bir gereğidir. Toplumsal yaşamın en önemli boyut ve unsurlarından biridir. İnsan olmanın gereği, varlığının bir ifadesidir. Keşfedilecek bir dünya yaratmanın bir yoludur. Sanat eğitimi, bireyin yaratıcı güç ve birikimlerini açığa çıkartarak estetik kaygı ve düşünce potasında gelişmelerini esas alır. Onların sanata ilişkin ön yargılarını kırarak, sanattan anlayan, sanatı destekleyen, seçkin bir sanat tüketicisi olarak yetiştirmeyi hedefler (Bağırov, 2014, s. 9).

Sanat eğitimi, genel anlamda sanatın diğer disiplin alanlarını kapsamasına rağmen örgün eğitimde plastik sanatların iki ve üç boyutlu biçimlendirmelerini esas alan bir anlayış olarak görülebilmektedir. Etkili bir sanat eğitimi etkinliği, yeterli programlar geliştirilmesi ve onu uygulayacak olan öğretmenlerin, sanat eğitimcilerinin gerekli bilgi ve anlayış ile donatılmış olmalarına bağlıdır. Öğretmenin böyle bilgilere sahip olmasından çok öncelikle sanat etkinliğinin yararına inanması, böyle bir anlayışı geliştirmiş olması gerekir (Bağırov, 2014, s.10).

Bu bağlamda bakıldığında sanat eğitimi kendisini ifade etme sorunu yaşayan bireyler için bir çıkış ve anlatım kapısıdır. Bununla birlikte sanat eğitimi insanlarda duyarlılık sınırlarını zorlar, o sınırın daha da genişlemesini sağlar. Bu yolla insan kendini bir kez de bu yönü ile tanıma olanağı bulur ve ‘’kişi’’ olma, olabilme yolunda bilinçle ilerler (Artut, 2001. s.90).

2.2.1 Özgün Baskının Tanımı

1937 - Uluslararası Gravür Kongresi:

> … Baskı” terimi yalnızca elle uygulanmış herhangi bir prova için kullanılır ve mevcut veya uygulanabilecek herhangi bir diğer işlem titizlikle belirtilmelidir. ‘’bütünüyle sanatçının kendisi tarafından tasarlanmış ve gerçekleştirilmiş bir veya daha fazla levhadan siyah veya renkli olarak alınan provalar, tüm mekanik veya fotomekanik işlemler kullanılmadan yapılan teknik özgün baskı sayılır (Bacaksız, 2009, s. 11).

2.3. Özgün Baskı Resmin Sanatsal Boyutu

Sanat üretiminde teknik; şüphesiz bir araçtır sanatçı, sanatsal düşüncesini gerçekleştirmede, bir ya da birçok tekniği bir arada kullanabilir. Önemli olan tasarlama ve tasarıyı gerçekleştirerek görsel kılabilmektir. Bu gerçekleştirme işleminde sanatçının anlatımına en uygun tekniği bulması önemlidir (Akalan, 2000, s. 145-146) .

…Gerçek sanatçı, baskı sanatını bir röprodüksiyon aracı olarak görmez. Bu dışarıdan bakan insan için bazen anlaşılması zor bir şeydir; böyle bir kişi için basmak dağıtmakla eş anlamlıdır. Ancak, sanatçı aslında baskı plakasının maddi özelliklerini kullanma becerisi açısından bulduğu bir alanın çekiciliğine kapılmaktadır. Bir tahta parçası, bir bakır plaka ya da bir litografi taşına baskı yapmak ona haz verir (Brunner, 2001, s. 14).

2.4. Özgün Çukur Baskı Teknikleri

2.4.1. Engraving - Kazıma Gravür

Burin denilen çelik uçlu kalemlerle veyahut bu işlem için tasarımcının yapabileceği eğe veya bir çelik çubuğun uç kısmının inceltilmesi sureti ile bu işlem yapılır. Bu aletler ile plakanın sertlik derecesine bağlı olarak istenilen temizlikte çizgiler elde etmek mümkündür. Bakır plakalar sertlik derecesi yönünden çinko plakalara kıyasla daha elverişlidir. Bu teknikte sanatçı hazırlamış olduğu plaka üzerinde doğrudan kazıma işlemini gerçekleştirir. Hazırlanan çelik uç, kalem tutar pozisyonda tutularak hazırlanan eskiz kalemle desen yapıyormuşçasına plaka yüzeyine aktarılır.

2.4.2. Aquatint

Aquatint'te tek düze bir ton yakalamaya daha çok önem verilir. Baskı yapılacak plaka zımparalanarak parlatılır ve plaka yüzeyi eşit bir şekilde asfalt ile kaplanır. Kaplanan asfaltın üzerine eskiz aktarılır. En koyu hatlar bir kazıyıcı yardımıyla çizilir ve plaka nitrik asit küvetine işleme alınır. İstenilen oranda bekletilen plaka küvetten çıkartılır, üzerindeki asfalt temizlenir. Bir sonraki aşama plaka tozlama kutusuna yerleştirilir kutudaki asfalt tozu bir körük ya da kutuyu sallayarak havalandırılır havalanan parçacıklar plakanın yüzeyine homojen bir şekilde çöker plaka dikkatlice dışarı alınır. Plakaya yapışsın diye asfalt parçacıklarını eritmek için, plakanın üzerindeki reçine duman salmaya başlayacak şekilde alttan eşit oranda ısıtılır. Isı ne kadar fazla olursa erimiş parçacıklar bir biriyle kaynaşarak delik deşik görüntülü bir doku verir. Asit tarafından yenmesi istenmeyen alanlar asfalt ile kaplanır. Plaka asit küvetine yerleştirilir. Erimiş parçacıklar arasında kalan metal asitle ne kadar uzun süre yedirilirse bu alan baskıda o kadar koyu çıkar bu süreç belirli aralıklarla devam eder (Brunner, 2001, s. 90).

2.4.3. Mezzotint

Bu teknikte en verimli sonuç bakır plakalar üzerinden alınır. Bakır plaka üzerine baskıda siyah kadife etkisi veren zengin koyu alanlar elde etmek ve plaka yüzeyinde boyanın tutunmasını sağlayacak noktacıkları oluşturan alet mezzotint bıçağıdır. Bu dişli bıçak plaka yüzeyinde çeşitli açılardan en az 8 yönde hareket ettirerek plaka eşit miktarda ve boşluk kalmayacak şekilde taranır. Plaka yüzeyinde oluşturulan dokulu alan sıyırıcı (raspa)

yardımı ile istenilen tonlar elde edilecek biçimde sıyırma işlemi yapılır. Beyaz alanlar ise parlatıcı maskalar vasıtasıyla noktacıkların tamamen yok edilmesi ile oluşturulur (Akalan, 2000, s. 163-166).

2.4.4. Yumuşak Vernik

Üzerine baskı yapılacak plaka zımpara yardımı ile parlak bir hal alacak biçimde temizlenir. Sonra merdane yardımı ile dengeli yayacak şekilde ince yumuşak vernik tabakası serilir. Yumuşak vernikte tebeşirle çalışma yapılmış gibi etkiler elde edilir. Plaka üzerine ince bir kâğıt serilir sonra ucu küt bir araçla çizim yapılır. Yumuşak vernik, basınç uygulanan yerlerde kâğıda yapışır ve tebeşirle çizilmiş gibi çizgilerin oluşmasıyla verniğin metalin yüzeyinden ayrılması sağlanır. Daha sonra kâğıt plaka üzerinden kaldırılır. Ve plaka asitle banyo ettirilir. Yumuşak vernikte birçok malzemenin etkisini almak mümkündür. Kaba dokulu kâğıtlar, deri veya ağlar yumuşak verniğe bastırılarak dokularının kalması sağlanabilir (Brunner, 2001, s. 69).

2.4.5. Mıhlama Gravür

Çinko kalıbın üzerine köşeli noktalar işlenerek elde edilir. Kalıbın yüzeyinde düzensiz noktalar ortaya çıkmış olur. Ortaya çıkan noktalar deseni oluşturacak şekilde temizlenir. Nemlendirilmiş gravür kâğıdı alınarak baskı presine konmuş kalıp üzerine yerleştirilir ve presten geçirilerek baskı alınır (Bacaksız, 2009, s. 40).

2.4.6. Şekerli Lak Tekniği (Lift Ground)

Şekerli lak ile çalışırken ters fakat pozitif görüntü olarak düşünülmeli. Bu teknik, tarama ucu fırçanın serbest etkilerini uygulaya bilme şansı tanır. Şekerli lak, çalışmasına başlamadan önce levhamız (1200 numara)ile zımparalanmalıdır. Plaka üzerindeki yağ ve kirden arındırılmalıdır. Bu işlemin sonucunda Lak plakamıza daha iyi yapışacaktır. Plakanın yüzeyine şekerli lak pozitif alan veya çizgileri oluşturacak şekilde sürülür. Çalışma tamamlanıp şekerli lak iyice kuruduğunda; plakanın bütün yüzeyine geniş bir fırça ile sıvı lak ince bir tabaka halinde sürülür. Plaka yüzeyinde ki şekerli lakı örten sıvı lak ocak üzerinde kurutulduktan sonra plaka hafif ılık suya sokulur. Suyun etkisi ile şekerli lak

erimeye baslar. Yumuşak bir fırça kullanarak şekerli lakın daha çabuk kalkması sağlanabilir. Böylece çalışmamızı sıvı laktan temizleyerek asit ile temasını sağlayacak duruma getirmiş oluruz. Plakamızı asit küvetine koyduğumuzda şekerli lak yardımıyla açtığımız desenimizi yiyerek çukurlaştırır. Eğer desenimizin daha koyu etkide görünmesini istiyorsak asit banyosunda çıkardığımız plakayı su ile yıkayıp kuruttuktan sonra tozlama leke tekniğini uygulayabiliriz (Can, 2008, s. 80).

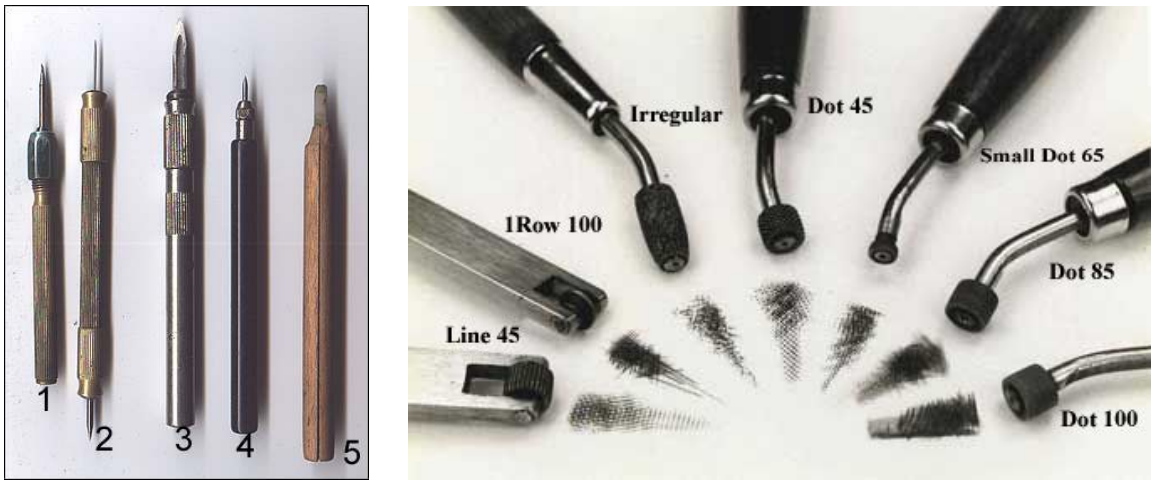
2.4.7. Karborandum Tekniği

Bu teknik plakanın üzerine tutkala batırılmış karborundum taneciklerinin dağıtılıp, alttan ısıtılarak yapışması sağlandıktan sonra yapılan baskıda dokulu bir yüzeyin elde edilmesidir.

2.4.8. Alternatif Bir Uygulama Olarak Asetat Üzeri Kuru Kazı

Bu teknik sanatçın el hassasiyeti ve deneyimine bağlı olarak istenilen seviyede üretim yapmaya olanak sağlar. Asetat plakayı işleme olanağı bakır ve çinko plakaya göre daha kolaydır.

Bu yöntemde kullanabileceğimiz çeşitli kazıyıcı ve doku verme aletleri.

*Şekil 1.*Kazıyıcı ve doku vericiler

1. Çalışılmak istenilen ölçüde hazırlanan eskizin boyutuna uygun asetat plaka kesilir. Hazırlanmış olan eskiz kesilen şeffaf asetat kalıbın altına yerleştirilir, bant yardımı ile köşelerden sabitlenir.

Şekil 2. Eskizin üzerine kalıbın yerleştirilmesi

2. Hazırlanan plaka üzerine, kendi hazırlamış veya satın almış olduğumuz kazıma uçları yardımı ile çeşitli doku uygulamaları vasıtasıyla eskiz aktarılır. Aktarma işlemi bir kalemle desen yaparmışçasına rahat bir şekilde gerçekleştirilir.

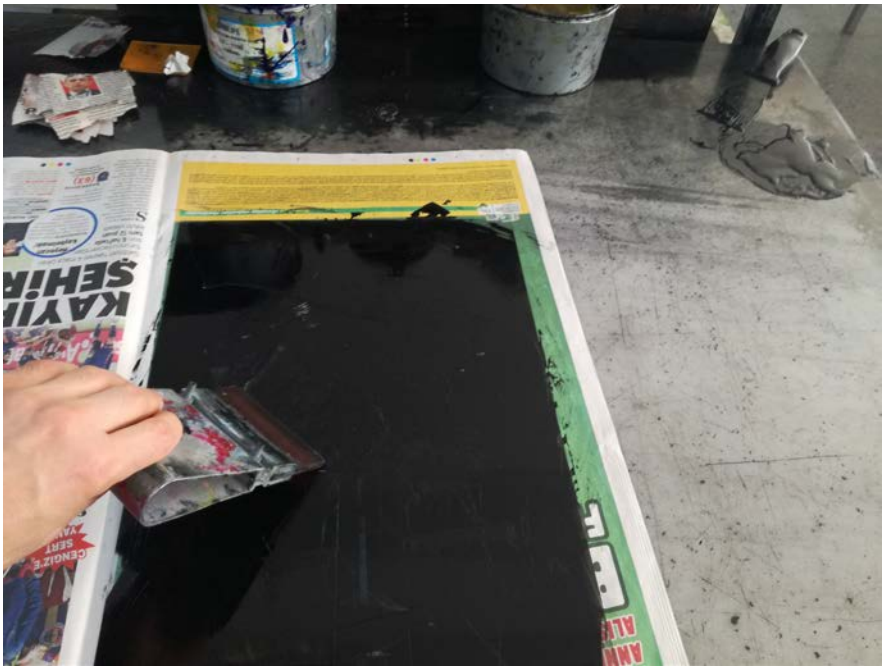
Şekil 3. Eskizin kalıp yüzeyine aktarılması

3. Kazıma işlemi tamamlanan kalıp boya verme işlemi için uygun olan alana alınır.

Şekil 4. Plakanın boya verme işlemi yapılabilmesi için uygun ortama alınması

4. Hazırlanan boya Ragle yardımı ile kalıp yüzeyine sürülür.

Şekil 5. Plakaya ragle yardımı ile boya verme işlemi

5. Boya verme işleminin ardından tam boy gazete yardımı ile kalıp yüzeyindeki fazlalık olan boya alınır.

Şekil 6. Fazlalık boyanın gazete yardımı ile alınması

6. Genel temizliği yapılmış olan kalıp küçük gazete parçaları yardımı ile ayrıntılı olarak temizlenir.

Şekil 7. Plakanın ayrıntılı temizlenmesi

7. Temizlenen kalıp baskı aşaması için baskı presine yerleştirilir.

Şekil 8. Eskizin boya verme işlemi yapılabilmesi için uygun ortama alınması

8. Su küvetinde içerisinde pamuk oranı bulunan suya dayanıklı baskı kâğıdı, suya dayanıklılık oranına göre suda bekletilir.

Şekil 9. Kâğıdın ıslatılması

9. Sudan çıkartılan kâğıt gazete yardımı ile yüzeyindeki fazla sudan arındırılır.

Şekil 10. Kâğıdın fazla sudan arındırılması

10. Nemlendirmiş olduğumuz kâğıt basım aşaması için prese yerleştirmiş olduğumuz kalıp üzerine yerleştirilir.

11. Basım işlemi tamamlandıktan sonra basımı yapılmış olan iş incelenir düzeltme işlemine ihtiyaç duyulan alanlar tekrar işlemden geçirilir.

Şekil 11. Deneme baskısı

12. İşlemi tamamlanan plakada isteğe bağlı olarak renk verme işlemine geçilir, bu da iki şekilde gerçekleştirilir. Birinci işlem tek kalıp üzerinden renk verme işlemi, ikinci yöntem ise çoklu kalıp yardımı ile renk verme işlemidir.

Şekil 12. Baskısı tamamlanmış çalışma

13. Birinci işlem tek kalıp üzerinden renk verme işlemi. İlk aşama boya verme işlemi yapıldıktan sonra kalıp deneme baskısındaki gibi temizlenir temizlenen kalıp yüzeyine hazırlamış olduğumuz ikinci renk merdane yardımı ile şeffaf bir şekilde kalıp yüzeyine verilir, tamamen açık çıkmasını istediğimiz alanlar ufak gazete parçaları yardımı ile dikkatlice temizlenir.

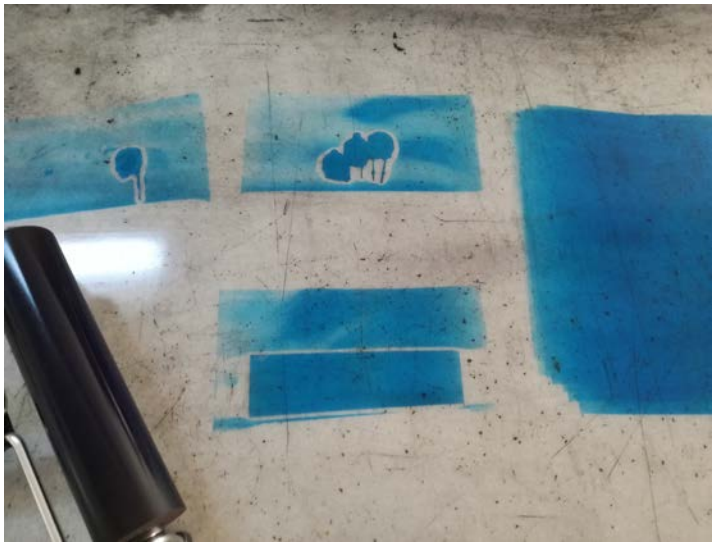
Şekil 13. Tek kalıp üzerinde renk uygulaması

14. Hazırlanan kalıp basım aşaması için prese alınır ve basım işlemi gerçekleştirilir.

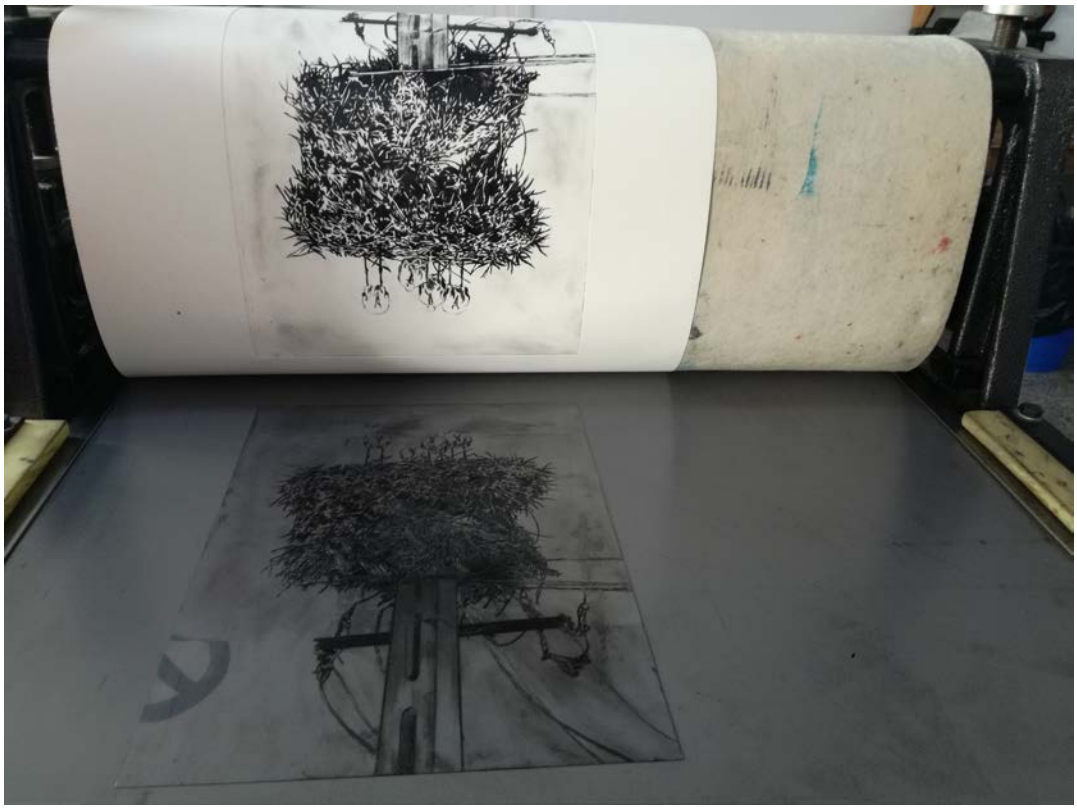

Şekil 14. Tek kalıp üzerinde renkli baskı

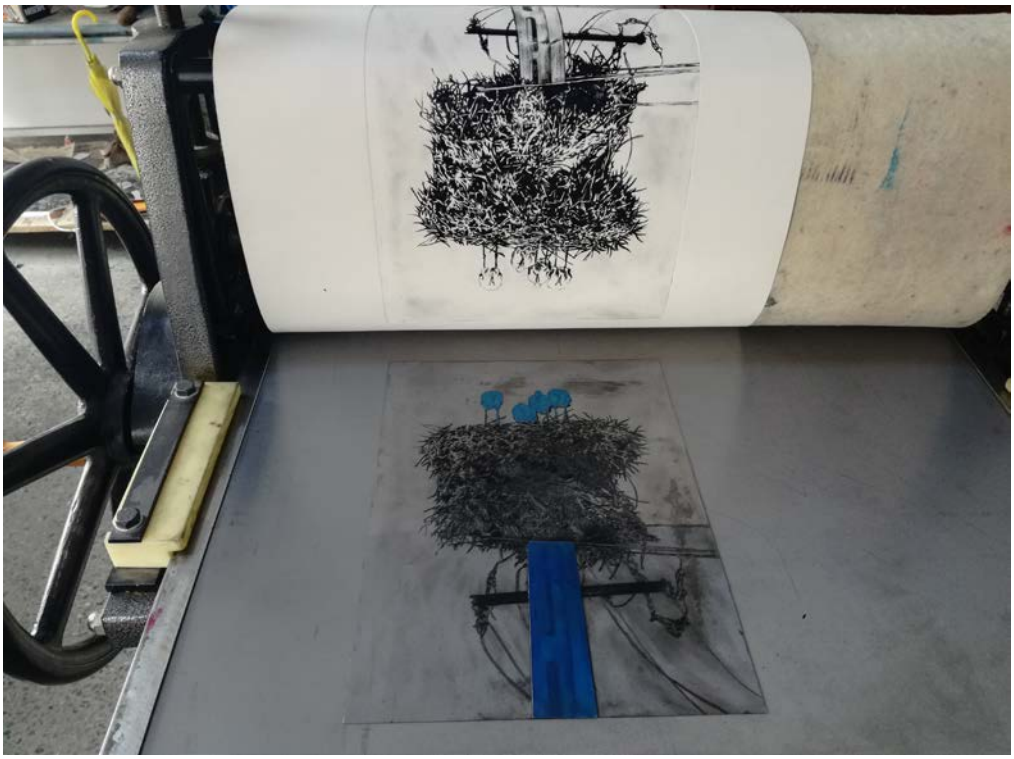
15. Çoklu kalıp yardımı ile renk verme işlemi. Bu işlemde uygulama aşaması ana renk verme işlemi gerçekleştirildikten sonra renk vermek istediğimiz her bir alan için ayrı kalıp kesilir. Kesilen kalıplar istenilen renklerde boyanır boyama işlemleri tamamlandıktan sonra hazırlanan ana kalıp baskı presine yerleştirilir ilk aşama basım işlemi gerçekleştirilir bu aşamadan sonra basımı yapılan kâğıt belirli bir aşama yerinden oynamayacak şekilde kaldırılır bu işlemin ardından hazırlanmış olan ikinci kalıplar ana kalıp üzerine yerleştirilir kaldırmış olduğumuz kâğıt düzgün bir biçimde tekrar kalıp yüzeyine yerleştirilir. Basım işlemi tamamlanır.

Şekil 15. Merdane yardımı ile ikinci kalıplara renk verilmesi

Şekil 16. Ana kalıbın baskısının yapılması

Şekil 17. Sabit duran ana kalıp üzerine renk verdiğimiz parçaların yerleştirilmesi

Şekil 18. Çoklu kalıp renkli baskı sonucu

2.5. Levhalar

2.5.1. Metal Levhalar

Metal gravürde özellikle çukur (intaglio) baskıda en çok çinko, bakır, alüminyum Levhalar kullanılır. Çinko işlenmesi kolay olduğu için kalıp olarak tercih edilir.

2.5.2. Bakır Levha

Kuru kazı ve ıslak kazı tekniklerine imkân vermeleri nedeniyle, bakır levhalar, sanatçılar tarafından en çok kullanılan malzemelerdir. Bakır kolay işlenebilir olması ve yüksek baskı kalitesinden dolayı tercih edilir. Basım ömrü çinko plakalara göre daha kısadır.

2.5.3. Çinko Levha

Çinko levhalar, moleküler yapılarından dolayı kuru uç ve çelik kalem gibi kazıyıcılar kullanmada bakır plakalara göre daha elverişsizdir. Çinko levhalar fiyatları bakır plakalara nazaran daha uygun olması ve asit içinde çabuk yenmesiyle çok renkli baskı yapan sanatçılar tarafından tercih edilir. Çinko levhalar sanatçının çalışmak istediği boyutlarda olmayabilir. Bu nedenle levhalar çengel uç, çelik kalem ya da giyotinle kesilmelidir.

2.5.3. Asetat Levha

Asetat kalıplar kuru kazıma yöntemi içersin de işlenmesi, bulunabilirliği ve fiyatından dolayı çukur baskı için en uygun malzemelerden biridir.

2.5.3. Pleksi Levha

Asetat kalıplara göre daha sert yapıdadır. Çalışma esnasında kırılabilir. Fiyatları asetat plakalara göre daha yüksektir ama çukur baskı tekniğini uygulamaya izin vermesi ve çeşitli kalınlıklarda bulunabilirliği nedeniyle tercih edilebilir.

2.6. İlgili Araştırmalar

Yapılan literatür taraması sonucunda şu çalışmalara ulaşılmıştır;

Akalan (2000), ‘’Gravür’’ adlı kitabında gravür sanatının tarihçesine ve kullanılan tekniklere değinmiş, geçmişten günümüze yurt içi ve yurt dışı sanatçı çalışmalarına kronolojik sıra ile yer vermiş ayrıca özgün baskı resmin sanatsal boyutunu ele alarak konuya açıklık getirmiştir.

Can (2008), ‘’Gravür (çukur baskı) Teknikleri’’ adlı yüksek lisans tezinde çukur baskı tarihine değinerek, çukur baskının tarihsel gelişim sürecini ele almış ve bu teknik uygulanırken kullanılacak malzeme ve teknik bilgiden bahsetmiştir.

G. Şentürk (2011), ‘’20.yüzyıl Türk Gravür Sanatında ‘’Figüratif Eğilimler’’ adlı yüksek lisans tezinde cumhuriyet dönemi ile birlikte gravür sanatının ülkemizdeki gelişimine ve bu gelişimi sağlayan kurum ve kişiler hakkında bilgi vermiş olup bu sanatçıların eserlerindeki figüratif eğilime değinmiştir.

Bacaksız (2009), ‘’Özgün Baskı Tekniklerini İncelenmesi’’ adlı yüksek lisans tezinde özgün baskı resmin tarihine değinerek, özgün baskının tarihsel gelişim sürecini ele almış ve bu teknik uygulanırken kullanılacak malzeme ve teknik bilgiden ayrıntılı bir şekilde bahsetmiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, çalışma grubu, veri toplama aracının geliştirilmesi, verilerin toplanması ve verilerin analiz edilmesi hakkında bilgi verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Görsel sanatlar eğitiminde malzemenin yetersiz olduğu durumlarda malzeme yetersizliğinden kaynaklı sorunları ortadan kaldırmak için ortaya konan alternatif çözümlerin konuyu işlemede yeterli olup olmadığını tespit etmeyi amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırmalarda doküman incelemesi ve analizi, gözlem ve görüşme gibi veri toplama yönteminin kullanıldığı, algıların ve olayların kendi sürecinde gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ortaya konmasına yönelik nitel bir süreci izlemektedir. (Can, 2013, s. 33).

Nitel araştırma tekniğine ek olarak fenomolojik araştırma yöntemi ile desteklenmiştir. Fenomoloji kavram olarak Yunancadaki ‘phainomenon’ ve ‘graphein’ kelimelerinden türetilmiştir ve görünenlerin betimlenmesi anlamına gelir. Fenomoloji, deneyimin ortaya çıkardığı anlamlara dayanır. Herhangi bir insan deneyimi (olay, olgu, mutluluk, kaza, ilişki, durum, düşünce, his, vb.) fenomolojik sorgulamada bir konu olabilir. Fenomolojik araştırma, insan olgusu üzerine odaklanan, yaşanmış deneyimlerin ifade edilişinin anlamlarını tanımlamayı amaçlayan, tümevarımsal, betimleyici bir araştırmadır (Ersoy, 2016, s. 55).

Öncelikle öğrencilere asetat kalıp üzerine kuru kazıma tekniği ile bir çalışma yaptırılmış, bir sonraki aşamada ise aynı malzeme üzerine renkli çalışma yapmaları istenmiştir. Daha

sonra ortaya konan bu çalışmaları alanlarında uzman üç kişiden değerlendirmeleri istenerek gözlemlerini dereceleme ölçeğine göre puanlamaları istenmiştir.

Bu çalışmada öğrencilerin, baskıresim hakkındaki bilgilerinin ortaya konan eserlere yansıma durumu, malzemeyi kullanma, uzam ve anlatımsallık boyutlarına ilişkin özelliklerini belirlemeye yönelik olarak dereceleme ölçeği kullanılmıştır. Bu araştırmada kullanılan ölçekte 1'den 5'e kadar bir sınıflama yapılmıştır. Bıçak (2008)'a göre, "dereceleme ölçekleri 0-4, 1-5 gibi performansın kalitesini yansıtmaktadır. Ölçekteki rakamlar araştırma sürecindeki yapılanların seviyesini yansıtır ve beş rakamı en yüksek seviyeyi göstermekle birlikte rakamlar küçüldükçe başarı düzeyinin azaldığını gösteren bir puanlama aracıdır".

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Gazi Eğitim Bilimleri Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı 3. Sınıf seçmeli sanat atölye özgün baskı dersi öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise gazi üniversitesi Resim-İş eğitimi anabilim dalı 3. sınıf özgün baskı dersi alan 15 kişilik öğrenci grubundan oluşmaktadır.

3.3. Verilerin Toplanması

Çalışmaya konu kapsamında, literatür taraması ile başlanmış, Bu taramada ülkemiz yükseköğretim kurumlarının kütüphanelerinin alana ilişkin yazılı ve görsel dokümanlarına ulaşılmıştır. Bunlara ek olarak bir iletişim ve bilgi odağı haline gelen internet ve süreli yayınlara ulaşılmış, tez için gerekli olan veriler elde edilerek araştırma güçlendirilmiştir. Çalışmalar esnasında gözlem tekniği kullanılmış olup yapılan uygulamaların süreci aşama, aşama izlenerek not edilmiştir. Geleneksel bir ders işleme yaklaşımı ile uygulama sürecine geçilmiştir. Son aşama olarak yapılan eskizler asetat plaka üzerine işlenmiş olup baskıları alınmıştır.

Veriler toplanırken uzman desteğinde (Güler Akalan) ''değerlendirme ölçeği'' geliştirilmiştir. Ölçekteki boyutlara alan uzmanları tarafından puanlar verilmiştir. Saptanan bu boyutlar 3 alan uzmanı için temel ölçüt niteliği görmüştür.

3.4. Veri Analizi

Öğrencilere yaptırılan çalışmalar, alanlarında uzman kişilere dereceleme ölçeği vasıtasıyla değerlendirilmiştir. Uzmanlar dereceleme ölçeğindeki t bağlı olarak asetat üzerine yapılan çalışmaların sonuçlarını incelemiş, bu inceleme sonucundaki dereceleme ölçeğindeki düzeyi işaretlemişlerdir. Bu çalışma esnasında araştırmacı tarafından her bir çalışmaya yorumlar getirilmiş ve çalışmalar ile birlikte sunulmuştur. Daha sonraki aşamada her bir uzmanın her bir öğrenci ve resme verdiği puanların aritmetik ortalaması alınmış, her bir çalışma belirlenmiş kriterler doğrultusunda incelenmiş ve yorumlanmıştır. Gizliliği sağlamak için ölçeğin uygulandığı öğrenciler, öğrenci(ö) kısaltması yapılarak ve numara verilerek araştırmada yer almıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde dereceleme ölçeğine göre uzmanların verdikleri puanlara ilişkin veri yorumlaması ve analizi yapılmıştır.

Yapılan araştırma doğrultusunda öğrencilerin, seçmeli sanat atölye özgün baskı dersi kapsamında, öğrencilere uygulama öncesi çukur baskı tekniği ve bu teknik hakkında sunum yapılmış olup, dünyadan ve ülkemizden örnekler gösterilerek öğrencilerin bu teknik hakkında bilgi edinmeleri sağlanmıştır. Araştırma kapsamında uygulamaya katılan tüm öğrenciler daha önce çukur baskı yöntemini uygulamadığı var sayılarak asetat malzemesi ve şekillendirici uçlar tanıtılmış nasıl kullanılması gerektiği hakkında bilgi verilmiştir.

Atölye ortamında çalışmaya başlandığında öncelikli olarak öğrencilerin yaptığı eskizler üzerinde yorumlama yapılmış ve bu yöntem için uygun olup olmadığı üzerinde konuşulup düzeltilmesi gereken işler üzerinde düzeltme istenmiştir. Eskizleri asetat üzerine aktarmadan önce öğrenciler ile birlikte hazırlanan çelik kazıma uçları vasıtasıyla öğrencilerin boş bir asetat üzerinde kazıma denemeleri yapmaları istenmiş ve uygulama mantığını kavramaları sağlanmıştır. Bir sonraki aşama olarak öğrenciler hazırlamış oldukları eskizleri asetat plaka altına bant yardımı ile sabitleyerek kazıma işlemine başlamışlardır. Çalışma esnasında yapılan hataları en aza indirmek için öğrencilere uygulama esnasında tekniki bilgiler verilmiştir.

Bu uygulamanın konusu araştırmanın daha verimli bir sonuca ulaşması ve uygulayıcıların malzeme üzerinde daha özgün doku ve sonuç elde etmesi açısından belirli bir konu ile sınırlandırılmamıştır. Bu bağlamda uygulayıcı kendi doku elde etme yöntemini istediği konu üzerinde daha verimli bir şekilde uygulamıştır, bu durum malzemeden olumlu dönüt alınmasını sağlamıştır.

Araştırma, G.Ü. Resim-İş eğitimi anabilim dalı 3. Sınıf seçmeli sanat atölye özgün baskı öğrencilerinden 15 kişinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında bütün malzemeler öğrencilere araştırmacı tarafından sağlanmıştır.

Çalışma için Gazi Üniversitesi etik komisyonundan gerekli izin alınmıştır.

Tablo 1

Öğrencilerin Kuru Kazıma Tekniği Yaptıkları Siyah-Beyaz, Gri Çalışmaların Tarihsel Süreçlerini Gösterir Dağılımı

Öğrenci	Çalışma tarihi	Çalışma süresi
Ö1	7-14.05.2018	160 Dakika
Ö2	7-14.05.2018	160 Dakika
Ö3	7-14.05.2018	160 Dakika
Ö4	7-14.05.2018	160 Dakika
Ö5	7-14.05.2018	160 Dakika
Ö6	7-14.05.2018	160 Dakika
Ö7	7-14.05.2018	160 Dakika
Ö8	7-14.05.2018	160 Dakika
Ö9	7-14.05.2018	160 Dakika
Ö10	7-14.05.2018	160 Dakika
Ö11	7-14.05.2018	160 Dakika
Ö12	7-14.05.2018	160 Dakika
Ö13	7-14.05.2018	160 Dakika
Ö14	7-14.05.2018	160 Dakika
Ö15	7-14.05.2018	160 Dakika

Tablo 2

Öğrencilerin Kuru Kazıma Tekniği ile Asetat Üzerine Renkli Uygulama Olarak Yaptıkları Çalışmaların Tarihsel Süreçlerini Gösterir Dağılımı

Öğrenci	Çalışma tarihi	Çalışma süresi
Ö1	21-28.05.2018	160 Dakika
Ö2	21-28.05.2018	160 Dakika
Ö3	21-28.05.2018	160 Dakika
Ö4	21-28.05.2018	160 Dakika
Ö5	21-28.05.2018	160 Dakika
Ö6	21-28.05.2018	160 Dakika
Ö7	21-28.05.2018	160 Dakika
Ö8	21-28.05.2018	160 Dakika
Ö9	21-28.05.2018	160 Dakika
Ö10	21-28.05.2018	160 Dakika
Ö11	21-28.05.2018	160 Dakika
Ö12	21-28.05.2018	160 Dakika
Ö13	21-28.05.2018	160 Dakika
Ö14	21-28.05.2018	160 Dakika
Ö15	21-28.05.2018	160 Dakika

Şekil 19. Ö1a-Siyah tarz uygulama

Şekil 20. Ö1b-Renkli tarz uygulama

Kuru kazıma tekniği ile yapılan Siyah-beyaz, gri, değerlerdeki uygulama analizi:

Öğrenci konu olarak seçtiği siyah beyaz çalışmada ele aldığı mimari yapıyı siyah, beyaz ve ara tonlamaları yakalayarak başarılı bir biçimde ifade etmiş resmin üst kısmında kalan boşluğu kuşların hareketi ile resme dinamiklik katmıştır.

Kuru kazıma tekniği ile yapılan renkli tarz uygulama analizi:

Öğrenci renkli çalışmada ele aldığı manzara resminde, resmin sol tarafındaki siyah alana rağmen sağ tarafta kullandığı mavi ve pencerelerdeki sarı tonlar ile dengeyi sağlamış arada bıraktığı beyazlar ile resmi rahatlatmıştır. Bu uygulamanın sonucunda asetat malzemesi üzerinde tek kalıp üzerinde başarılı birçok renkli çalışma görmekteyiz.

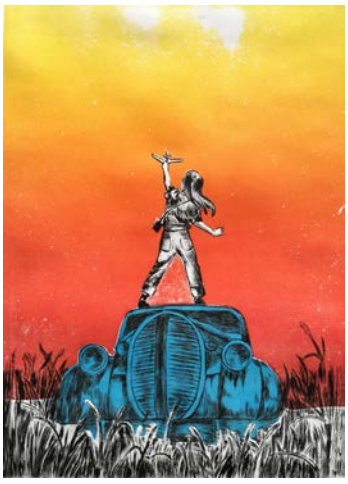
Tablo 3

Ö.1 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları

Ölçüt	*1. Uzman*	*2. Uzman*	*3. Uzman*	*Ortalama*
A - Siyah-beyaz gri değerler ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Bu leke değerlerindeki uygulama becerisi	5	5	5	5
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması	5	5	5	5
B - Renk kullanımı ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Renk kullanımındaki uygulama becerisi	5	5	5	5
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması bakımından öğrenci çalışmalarındaki kullanımı nasıldır.	5	5	5	5

Uzmanlar tarafından verilen puanlar ve aritmetik ortalamaları

Şekil 21. Ö2a-Siyah tarz uygulama

Şekil 22. Ö2b-Renkli tarz uygulama

Kuru kazıma tekniği ile yapılan Siyah-beyaz, gri, değerlerdeki uygulama analizi:

Öğrenci dikey olarak ele aldığı kompozisyonda resmin merkezine yerleştirdiği dikey yönde hareket eden kule ve ona paralel yatay yönde hareket eden evler ve bunları oluştururken kullandığı çizgi yönü ile ifadeyi güçlendirmiş, resmin alt kısmında yer alan yolu boş bırakarak çalışmanın nefes almasını sağlamıştır. Aynı şekilde resmin üst bölgesinde kalan boşluğa bulut ekleyerek ve bulutların hareket yönünü taramalarla ifade ederek çalışmanın dinamikliğini arttırmıştır.

Kuru kazıma tekniği ile yapılan renkli tarz uygulama analizi:

Öğrenci renkli çalışmasında çoklu kalıp yöntemini kullanarak çalışmasına geçişli bir gün batımı manzarası eklemiş, çalışmanın merkezinde mavi tonda ele aldığı eski bir araba, arabanın üzerinde elinde göğe doğru hareket halinde uçak tutan bir figür ekleyerek çalışmasına hareket katmıştır.

Tablo 4

Ö.2 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları

Ölçüt	*1. Uzman*	*2. Uzman*	*3. Uzman*	*Ortalama*
A - Siyah-beyaz gri değerler ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Bu leke değerlerindeki uygulama becerisi	5	5	5	5
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması	5	5	5	5
B - Renk kullanımı ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Renk kullanımındaki uygulama becerisi	5	5	5	5
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması bakımından öğrenci çalışmalarındaki kullanımı nasıldır.	5	5	5	5

Uzmanlar tarafından verilen puanlar ve aritmetik ortalamaları

Şekil 23. Ö3a-Siyah tarz uygulama

Şekil 24. Ö3b-Renkli tarz uygulama

Kuru kazıma tekniği ile yapılan Siyah-beyaz, gri, değerlerdeki uygulama analizi:

Öğrenci ele aldığı siyah beyaz kompozisyonda siyah tonlar ağırlıklı çalışmıştır. Resmin merkezinde tuttuğu flamingoyu açık tonda tutarak anlatımı güçlendirmiş ve çalışmayı rahatlatmıştır. Aynı şekilde kuşların hareket yönleri de resme dinamiklik katmıştır.

Kuru kazıma tekniği ile yapılan renkli tarz uygulama analizi:

Öğrenci renkli çalışmasında, resmin merkezinde tuttuğu papağanları, çok renkli olarak başarılı bir biçimde ifade etmiştir. Kullandığı sarı, kırmızı ve yeşiller ile resme canlılık katmıştır.

Tablo 5

Ö.3 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları

Ölçüt	*1. Uzman*	*2. Uzman*	*3. Uzman*	*Ortalama*
A - Siyah-beyaz gri değerler ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Bu leke değerlerindeki uygulama becerisi	5	5	5	5
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması	5	5	5	5
B - Renk kullanımı ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Renk kullanımındaki uygulama becerisi	5	5	5	5
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması bakımından öğrenci çalışmalarındaki kullanımı nasıldır.	5	5	5	5

Uzmanlar tarafından verilen puanlar ve aritmetik ortalamaları

Şekil 25. Ö4a-Siyah tarz uygulama

Şekil 26. Ö4b-Renkli tarz uygulama

Kuru kazıma tekniği ile yapılan Siyah-beyaz, gri, değerlerdeki uygulama analizi:

Öğrenci siyah beyaz çalışmasında ele aldığı ağaç kökü üzerindeki sincabı açık koyu ve orta tonla çizgi yön ve kalınlıklarını kullanarak ayrıntılı ve başarılı bir şekilde çalışmayı ortaya koymuştur.

Kuru kazıma tekniği ile yapılan renkli tarz uygulama analizi:

Renkli çalışmada ise ağları içerisine dolanmış bir su kaplumbağasını mavi renk zeminden kaplumbağayı ikinci bir kalıp yardımı ile sarı ve yeşil karışımı bir renk tonlaması kullanarak zeminden ön plana çekmiştir. Çalışmada eksik olan kısım her alanın dolu olup

resmi rahatlatacak tonlamalara yer verilmemesi, öğrenci bu eksikliği ağların arsında bırakabileceği beyazlıklarla sağlayabilirdi.

Tablo 6

Ö.4 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları

Ölçüt	*1. Uzman*	*2. Uzman*	*3. Uzman*	*Ortalama*
A - Siyah-beyaz gri değerler ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Bu leke değerlerindeki uygulama becerisi	5	5	4	5
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması	5	5	5	5
B - Renk kullanımı ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Renk kullanımındaki uygulama becerisi	5	4	4	4
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması bakımından öğrenci çalışmalarındaki kullanımı nasıldır.	5	4	5	5

Uzmanlar tarafından verilen puanlar ve aritmetik ortalamaları

Şekil 27. Ö5a-Siyah tarz uygulama

Şekil 28. Ö5b-Renkli tarz uygulama

Kuru kazıma tekniği ile yapılan Siyah-beyaz, gri, değerlerdeki uygulama analizi:

Van Gogh'u konu olarak ele alan öğrenci siyah beyaz çalışmasında bir oto portreyi ele almış bunu çizgi yönleri ve kalınlıkları ile tonlamayı sağlamış, aynı zamanda çizgilerle resme hareket katarak ifadeyi güçlendirmiştir.

Kuru kazıma tekniği ile yapılan renkli tarz uygulama analizi:

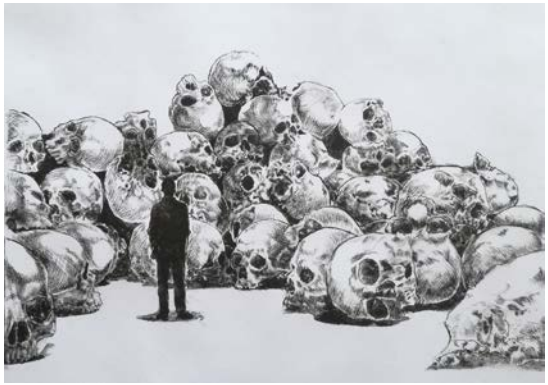
Renkli çalışmada ise ekin tarlasında dinlenen insanları sarı zemin üzerinde beyaz bırakarak gözün çalışma üzerinde figürle odaklanmasını sağlamıştır. İkinci bir plaka ile arka tarafta kalan gökyüzüne mavi rengi başarılı bir şekilde uygulamış, resimde dengeyi sağlamıştır. Saman yığınlarındaki çizgi yönleri de gözümüzün figürlere kaymasına yardımcı olmaktadır.

Tablo 7

Ö.5 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları

Ölçüt	*1. Uzman*	*2. Uzman*	*3. Uzman*	*Ortalama*
A - Siyah-beyaz gri değerler ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Bu leke değerlerindeki uygulama becerisi	5	5	5	5
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması	5	5	5	5
B - Renk kullanımı ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Renk kullanımındaki uygulama becerisi	5	4	4	4
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması bakımından öğrenci çalışmalarındaki kullanımı nasıldır.	5	4	5	5

Uzmanlar tarafından verilen puanlar ve aritmetik ortalamaları

Şekil 29. Ö6a-Siyah tarz uygulama

Şekil 30. Ö6b-Renkli tarz uygulama

Kuru kazıma tekniği ile yapılan Siyah-beyaz, gri, değerlerdeki uygulama analizi:

Öğrenci yatay olarak ele aldığı kompozisyonda resmin ortasına yaydığı kuru kafalar ile kafaların önünde yer alan ayakta, elleri cebinde kuru kafaları izleyen, anlatımı

güçlendirmek ve kuru kafalardan ayırmak için tamamen siyah olarak ele aldığı insan figürü ile dengeyi sağlamıştır.

Kuru kazıma tekniği ile yapılan renkli tarz uygulama analizi:

Renkli çalışmada ise siyah beyaz çalışmada yer alan çizgi rahatlığını ve çizgi etkilerini göremiyoruz. Siyah beyaz ele aldığı portreyi yanlardaki boşluğu ikinci bir plaka yardımı ile turuncu, kızıl karışımı bir renk kullanarak çalışmada denge kurulmaya çalışılmıştır.

Tablo 8

Ö.6 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları

Ölçüt	*1. Uzman*	*2. Uzman*	*3. Uzman*	*Ortalama*
A - Siyah-beyaz gri değerler ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Bu leke değerlerindeki uygulama becerisi	4	4	4	4
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması	5	4	4	4
B - Renk kullanımı ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Renk kullanımındaki uygulama becerisi	5	4	5	5
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması bakımından öğrenci çalışmalarındaki kullanımı nasıldır.	5	5	5	5

Uzmanlar tarafından verilen puanlar ve aritmetik ortalamaları

Şekil 31. Ö7a-Siyah tarz uygulama

Şekil 32. Ö7b-Renkli tarz uygulama

Kuru kazıma tekniği ile yapılan Siyah-beyaz, gri, değerlerdeki uygulama analizi:

Öğrencinin dikey olarak ele aldığı mahalle kesitinde çizgilerinin sağlam olmasına rağmen açık, orta, koyu tonlardaki eksiklikten kaynaklı yüzeysellik hâkim. Çalışmayı incelediğimizde derinliği algılayamıyoruz.

Kuru kazıma tekniği ile yapılan renkli tarz uygulama analizi:

Öğrencinin renkli çalışması siyah beyaz çalışmasına göre hem çizgisel anlatımda hem de renk kullanımında daha başarılı olduğu görülmektedir. Saksının yeşil koyu tonları buna bağlı olarak saksının içindeki çiçeğin ve yapraklarının renk tonlamaları bize öğrencinin asetat üzerinde birçok rengi başarılı bir şekilde bir arada kullanabildiğini göstermektedir.

Tablo 9

Ö.7 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları

Ölçüt	*1. Uzman*	*2. Uzman*	*3. Uzman*	*Ortalama*
A - Siyah-beyaz gri değerler ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Bu leke değerlerindeki uygulama becerisi	4	4	5	4
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması	5	5	5	5
B - Renk kullanımı ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Renk kullanımındaki uygulama becerisi	5	4	4	4
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması bakımından öğrenci çalışmalarındaki kullanımı nasıldır.	5	5	5	5

Uzmanlar tarafından verilen puanlar ve aritmetik ortalamaları

Şekil 33. Ö8a-Siyah tarz uygulama

Şekil 34. Ö8b-Renkli tarz uygulama

Kuru kazıma tekniği ile yapılan Siyah-beyaz, gri, değerlerdeki uygulama analizi:

Öğrencinin siyah beyaz çalışmasında ele aldığı tavşanı çiçeklerin arasında koyu tonlamalar kullanarak gözümüzün algılamasını sağlamıştır. Zıt yönde kullandığı çizgiler resme dinamiklik katmıştır.

Kuru kazıma tekniği ile yapılan renkli tarz uygulama analizi:

Renkli çalışmasında, merkezde ele aldığı eski bir tren ve tren üzerinde ikinci bir kalıp yöntemi kullanarak çalışmasına sarı ve kırmızı rengi eklemiştir. Çalışmadaki boşluk ve doluluğu dengelemek için trenin bacasından çıkan duman ve kazanından çıkan su buharı ile çalışmayı dengede tutmayı başarmıştır. Çizgi yönleri ve dereceleri resmi doğru bir şekilde algılamamıza yardımcı olmaktadır.

Tablo 10

Ö.8 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları

Ölçüt	*1. Uzman*	*2. Uzman*	*3. Uzman*	*Ortalama*
A - Siyah-beyaz gri değerler ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Bu leke değerlerindeki uygulama becerisi	4	3	4	4
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması	4	3	3	3
B - Renk kullanımı ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Renk kullanımındaki uygulama becerisi	4	3	4	4
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması bakımından öğrenci çalışmalarındaki kullanımı nasıldır.	5	4	5	5

Uzmanlar tarafından verilen puanlar ve aritmetik ortalamaları

Şekil 35. Ö9a-Siyah tarz uygulama

Şekil 36. Ö9b-Renkli tarz uygulama

Kuru kazıma tekniği ile yapılan Siyah-beyaz, gri, değerlerdeki uygulama analizi:

Öğrenci ele aldığı sincaplar ve fıstıklar ile bir kompozisyon oluşturmaya çalış olsa da çizgilerinin sağlamlığına rağmen oran orantı eksikliğinden kaynaklı resimde yüzeysellik hâkimdir. Bu da çalışmanın anlatım gücünün zayıf kalmasına neden olmuştur.

Kuru kazıma tekniği ile yapılan renkli tarz uygulama analizi:

Öğrenci siyah beyaz çalışmasından bağımsız çizgi temizliğinin ve açık, orta, koyu tonlamaları başarılı bir şekilde ifade ettiği başarılı bir renkli çalışma ortaya koymuştur. Bu sonuçta bizlere öğrencinin bu teknik için el yatkınlığın olduğunu göstermektedir.

Tablo 11.

Ö.9 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları

Ölçüt	*1. Uzman*	*2. Uzman*	*3. Uzman*	*Ortalama*
A - Siyah-beyaz gri değerler ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Bu leke değerlerindeki uygulama becerisi	4	3	3	3
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması	4	4	3	4
B - Renk kullanımı ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Renk kullanımındaki uygulama becerisi	4	4	4	4
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması bakımından öğrenci çalışmalarındaki kullanımı nasıldır.	4	3	4	4

Uzmanlar tarafından verilen puanlar ve aritmetik ortalamaları

Şekil 37. Ö10a-Siyah tarz uygulama

Şekil 38. Ö10b-Renkli tarz uygulama

Kuru kazıma tekniği ile yapılan Siyah-beyaz, gri, değerlerdeki uygulama analizi:

Öğrenci siyah beyaz çalışmasında siyah tonların ağırlıkta olduğu buna rağmen çalışmadaki beyaz alanları dengeli kullandığı için çalışmada dengeyi sağlamıştır. Çalışmanın merkezinde yer alan portre ve ifadesi başarılı bir şekilde ortaya konmuş çalışmanın altında ve üstünde yer alan yazılar temiz bir şekilde ifade edilmiştir.

Kuru kazıma tekniği ile yapılan renkli tarz uygulama analizi:

Öğrenci renkli çalışmasında ise çok renkli bir uygulamaya yer vermiş ele aldığı konu ve kullandığı renkler, çizgiler çalışmaya uyum sağlamış ve dinamiklik katmıştır. Gerekli vurgulamaları olması gereken yerde yaparak çalışmayı güçlendirmiştir.

Tablo 12

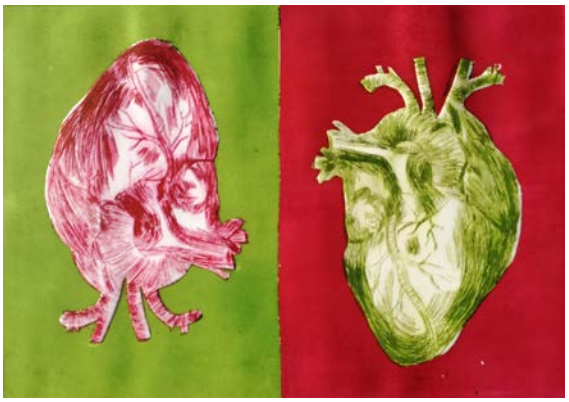
Ö.10 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları

Ölçüt	*1. Uzman*	*2. Uzman*	*3. Uzman*	*Ortalama*
A - Siyah-beyaz gri değerler ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Bu leke değerlerindeki uygulama becerisi	5	4	5	5
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması	5	5	5	5
B - Renk kullanımı ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Renk kullanımındaki uygulama becerisi	5	4	5	5
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması bakımından öğrenci çalışmalarındaki kullanımı nasıldır.	5	4	4	4

Uzmanlar tarafından verilen puanlar ve aritmetik ortalamaları

Şekil 39. Ö11a-Siyah tarz uygulama

Şekil 40. Ö11b-Renkli tarz uygulama

Kuru kazıma tekniği ile yapılan Siyah-beyaz, gri, değerlerdeki uygulama analizi:

Öğrenci siyah beyaz çalışmasında siyah tonların ağırlıkta olduğu çizgiler kullanarak vurgulamak istediği portreyi çizgisel bir anlatımla ortaya çıkarmıştır. Ele aldığı portreyi çalışmanın merkezinden biraz daha uzak tutarak gözümüzün çalışmanın tamamında gezmesini sağlamıştır. Resmin sağ tarafındaki çizgi koyuluğuna rağmen sol tarafta daha sakin çizgiler kullanarak çalışmayı rahatlatmıştır.

Kuru kazıma tekniği ile yapılan renkli tarz uygulama analizi:

Öğrenci renkli çalışmasında kompozisyonu iki eşit parçaya bölerek aynı eskizi zeminde ve eskizde renk zıtlığı yaparak ters, düz ilişkisi kurarak çalışmayı ortaya koymuştur.

Tablo 13

Ö.11 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları

Ölçüt	*1. Uzman*	*2. Uzman*	*3. Uzman*	*Ortalama*
A - Siyah-beyaz gri değerler ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Bu leke değerlerindeki uygulama becerisi	5	5	5	5
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması	5	4	5	5
B - Renk kullanımı ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Renk kullanımındaki uygulama becerisi	5	4	4	4
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması bakımından öğrenci çalışmalarındaki kullanımı nasıldır.	4	4	4	4

Uzmanlar tarafından verilen puanlar ve aritmetik ortalamaları

Şekil 41. Ö12a-Siyah tarz uygulama

Şekil 42. Ö12b-Renkli tarz uygulama

Kuru kazıma tekniği ile yapılan Siyah-beyaz, gri, değerlerdeki uygulama analizi:

Öğrenci siyah beyaz çalışmasında siyah tonların merdiven ağırlıkta kullanarak ifade gücünü orada tutmak istemiştir. Çizgilerin sağlamlığına rağmen eskizin yarım ve plakanın merkezinde bırakılması çalışmanın etkisini zayıflatmıştır.

Kuru kazıma tekniği ile yapılan renkli tarz uygulama analizi:

Öğrenci renkli çalışmasında ise ele aldığı balık figürlerine çeşitli doku araçları ile denemeler yapmış ve tek kalıp üzerinde renk verme işlemi gerçekleştirmiştir.

Tablo 14

Ö.12 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları

Ölçüt	*1. Uzman*	*2. Uzman*	*3. Uzman*	*Ortalama*
A - Siyah-beyaz gri değerler ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Bu leke değerlerindeki uygulama becerisi	5	5	5	5
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması	5	4	4	4
B - Renk kullanımı ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Renk kullanımındaki uygulama becerisi	5	4	5	5
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması bakımından öğrenci çalışmalarındaki kullanımı nasıldır.	5	4	5	5

Uzmanlar tarafından verilen puanlar ve aritmetik ortalamaları

Şekil 43. Ö13a-Siyah tarz uygulama

Şekil 44. Ö13b-Renkli tarz uygulama

Kuru kazıma tekniği ile yapılan Siyah-beyaz, gri, değerlerdeki uygulama analizi:

Öğrenci siyah beyaz çalışmasında kullandığı iki figür ve gökyüzü üzerinde yaptığı taramalarda çizgi etkisini istediği etkide yakalayamadığı için çalışmanın etkisi istenilen etkiye sahip değildir. Çizgi hassasiyeti ve yönüne dikkat edildiği takdirde karşımıza daha etkili bir çalışma çıkabilirdi.

Kuru kazıma tekniği ile yapılan renkli tarz uygulama analizi:

Öğrencinin renkli çalışmasında ki etki ve yatay, dikey yönde kullandığı çizgile ve çalışmada kullanılan renkler, kitaplıktaki yoğunluğa rağmen pencerenin açık olması ve pencere önünde duran çiçeğin rengi, pencere kanadındaki sarı renk gözümüzün çalışma üzerinde gezmesini sağlamaktadır.

Tablo 15

Ö.13 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları

Ölçüt	*1. Uzman*	*2. Uzman*	*3. Uzman*	*Ortalama*
A - Siyah-beyaz gri değerler ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Bu leke değerlerindeki uygulama becerisi	4	4	3	4
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması	4	4	4	4
B - Renk kullanımı ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Renk kullanımındaki uygulama becerisi	5	4	4	4
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması bakımından öğrenci çalışmalarındaki kullanımı nasıldır.	5	4	5	5

Uzmanlar tarafından verilen puanlar ve aritmetik ortalamaları

Şekil 47. Ö14a-Siyah tarz uygulama

Şekil 48. Ö14b-Renkli tarz uygulama

Kuru kazıma tekniği ile yapılan Siyah-beyaz, gri, değerlerdeki uygulama analizi:

Öğrenci siyah beyaz çalışmasındaki ele aldığı kuş yuvası üzerindeki, siyah tonların ağırlıkta olduğunu buna rağmen çalışmada ara değerlere yer verilmemesi resmin etkisini zayıflatmıştır. Arka planını boş bırakmış olması dahi çalışmayı güçlendirmeye yetmemiştir.

Kuru kazıma tekniği ile yapılan renkli tarz uygulama analizi:

Öğrenci renkli çalışmasında ise çok kalıplı renk verme yöntemini kullanarak ağaç dalı ve ele aldığı sincap figürü üzerinde renk denemeleri yapmıştır. Çizgilerdeki tekdüzelik çalışmanın istenilen etkiye ulaşmasını engellemiştir.

Tablo 16

Ö.14 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları

Ölçüt	*1. Uzman*	*2. Uzman*	*3. Uzman*	*Ortalama*
A - Siyah-beyaz gri değerler ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Bu leke değerlerindeki uygulama becerisi	4	4	5	4
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması	5	5	5	5
B - Renk kullanımı ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Renk kullanımındaki uygulama becerisi	5	3	4	4
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması bakımından öğrenci çalışmalarındaki kullanımı nasıldır.	5	4	4	4

Uzmanlar tarafından verilen puanlar ve aritmetik ortalamaları

Şekil 49. Ö15a-Siyah tarz uygulama

Şekil 50. Ö15b-Renkli tarz uygulama

Kuru kazıma tekniği ile yapılan Siyah-beyaz, gri, değerlerdeki uygulama analizi:

Öğrencinin çalışma üzerindeki çizgi hâkimiyetinin güçlü olmasına rağmen ele aldığı kompozisyonun zayıflığı nedeni ile çalışmada istenilen başarıya ulaşılamamıştır.

Kuru kazıma tekniği ile yapılan renkli tarz uygulama analizi:

Öğrencinin renkli çalışmasında da aynı çizgi hâkimiyeti olmasına rağmen kompozisyon zayıflından kaynaklı çalışmada vurgu eksikliği vardır. İkinci bir kalıp kullanarak sarı renk ile ortaya çıkarmaya çalıştığı ağaç dahi resmi etkili kılmaya yetmemiştir.

Tablo 17

Ö.15 Uzmanlar Tarafından Verilen Puanlar ve Aritmetik Ortalamaları

Ölçüt	*1. Uzman*	*2. Uzman*	*3. Uzman*	*Ortalama*
A - Siyah-beyaz gri değerler ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Bu leke değerlerindeki uygulama becerisi	4	3	3	3
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması	4	3	4	4
B - Renk kullanımı ile yapılan kuru kazıma tekniğinde;				
A) Asetat malzemesinin sağladığı olanaklar	5	5	5	5
B) Renk kullanımındaki uygulama becerisi	4	4	4	4
C) Kompozisyonun malzeme üzerine yansıtılması bakımından öğrenci çalışmalarındaki kullanımı nasıldır.	4	3	4	4

Uzmanlar tarafından verilen puanlar ve aritmetik ortalamaları

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Resim-İş eğitiminde, seçmeli sanat atölye kapsamında çalışma yürütülmüştür bu bölümde problem ve alt problemler kısmında yer alan soruların cevapları elde edilen bulgular doğrultusunda yanıtlanacaktır. Uygulamada öğrencilerin ders kapsamında çukur baskı tekniğinden örnek çalışmalar gösterilerek tekniğin içeriği anlatılmış ve asetat kalıp üzerine uygulama çalışması yaptırılmıştır. Bu çalışmanın amacı, öğrencilerin özgün baskı dersi kapsamında, çukur baskı tekniğinin asetat kalıp üzerine uygulama ve yaptıkları çalışma doğrultusunda renk uygulayabilme becerilerinin malzemenin buna vereceği dönütün incelenmesinin yanı sıra, bu çalışma sonucunda asetat kalıp üzerinde gerek çizim gerekse tasarım hakkında edinecekleri bilgi, deneyim ve kazanımlardır. Bu bağlamda yapılan uygulamada, özgün baskı, seçmeli sanat atölye öğrencilerinden on beş öğrencinin katılımı ve uygulama ve gözlem yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin tamamının daha önce özgün baskı resim konusunda bir bilgiye sahip olmadıkları bundan dolayı heyecanlandıkları ve yapılacak olan uygulamanın merak uyandırdığı gözlemlenmiştir. Uygulamaya geçmeden önce öğrencilere gösterilen çukur baskı tekniği ile yapılmış işler, öğrenciler tarafından incelendikten sonra bu örneklerin, çalışmalar üzerinde olumlu bir etki bıraktığı ve meraklarını arttırdığı gözlemlenmiştir. Uygulamaya geçildikten sonra öğrencilerde yapamayabilirim kaygısı ve heyecan oluşmuştur. İlerleyen aşamada öğretilen teknik bilgi ve el alıştırmaları sonucunda tekniği kısa sürede kavradıkları görülmüştür. Uygulamanın sonucunda öğrencilerin çukur baskı tekniğini daha önceden uygulamamış olmalarına rağmen uygulamanın sonucunda başarılı işler ortaya çıkardıkları görülmüştür. Kısa sürede ortaya konan işler incelenip, çukur baskıda kullanılan diğer kalıplar ile yapılan işler karşılaştırıldığında, asetat kalıp üzerine yapılan işlerin çukur baskı tekniğinin

uygulanabilirliği açısından bir kanıt olarak görülebilir. Diğer baskı kalıplarının fiyat ve bulunabilirliği göz önüne alındığında asetat kalıplar, bizlere çukur baskı yöntemini uygulamamızda geniş uygulama imkânı tanır. Tez kapsamında yapılan uygulama çalışmasında klasik yöntemle yapılan çalışmalar arasında uygulanabilirlik ve zaman farkı ortaya çıkmıştır. Klasik yöntemle yapılan uygulamalarda plaka ile birlikte baskı öncesi pek çok malzemeye ihtiyaç vardır. Örneğin çukur baskı için çinko plaka kullanılacaksa, plaka önce giyotin yardımı ile istenilen ölçülerde kesilir ardından 1200'lük su zımparası ile üzerindeki yağ ve kirden arındırılır. Asetat kalıplarda böyle bir problem yoktur plaka falçata yardımı ile istenilen ölçülerde rahatlıkla kesilebilir ve eskiz istenilen zamanda plaka yüzeyine aktarılır. Bu türlü zahmetlerin ortadan kalkması ve öğrencinin malzemeye uygun koşullarda ulaşabilir olması, öğrencinin bu tekniği uygulamak istemesine olumlu katkı sağlamaktadır.

Özgün baskı dersi kapsamında, baskı dersinin işleneceği atölyelerin büyük bir kısmında asit odasının bulunmaması veyahut yeterli ortamın sağlanamamasından kaynaklı çukur baskı yöntemine yer verilememekte, genellikle yüksek baskı (linolyum oyma, ağaç baskı) yöntemlerinin uygulandığı görülmektedir. Asetat kalıplar çukur baskı yöntemini öğrencilere bu tekniği anlatabilmek adına bizlere büyük bir kolaylık sağlamaktadır. Bu yöntemin Resim-İş eğitiminde uygulanarak öğretilmesi burada yetişmekte olan öğretmen adaylarını daha kapsamlı hale getirmektedir. Bilgi birikimi ve donanımı artmış öğretmen adayları, gelecek nesilleri bu alanda yetiştirmekte daha başarılı olacaklardır.

Bu araştırma kapsamında öğrencilere özgün baskı dersi kapsamında çukur baskı yöntemi anlatılmış, yapılan uygulamalar sonucunda olumlu dönütler alınmıştır. Araştırmanın içerisinde yer alan öğrenciler, uygulamanın sonucunda teorik ve pratik bakımdan birçok kazanım elde etmişlerdir. Bu uygulamaların sonucunda öğrencilerde çukur baskı tekniğine karşı merak ve ilgi meydana gelmiştir.

Bu tez çalışması ve araştırmanın konusu ile ilgili, çalışmaya yakın tez veya araştırmalar dikkate alınarak, konunun ön planda tutulması, bu çalışmada olduğu gibi daha fazla araştırma ve uygulamaların yapılması, Resim-İş eğitimde yer alan derslerin niteliği açısından önemli bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır.

KAYNAKLAR

Akalan, G. (2000). *Gravür*. Çanakkale: Kales eramik Sanat.

Albayraktar, N. A. (1999). *Metal gravür sanatında çizgi-doku-yüzey etkileşimine plastik çözümleme açısından yaklaşım*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

Artut, K. (2001). *Sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri*. Ankara: Anı

Alakuş, A.O. Mercin, L. (2011). *Sanat eğitimi ve görsel sanatlar eğitimi*. Ankara: Pegem.

Bacaksız, E. (2009). *Özgün baskı tekniklerinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Brunner, F. (2001). *Gravürün el kitabı*. (F. Yaman, Çev.). İstanbul: Yeni Basım.

Berk, N. (1964). *Resim bilgisi*. İstanbul: Varlık.

Buyurgan, S., Buyurgan, U. (2012). *Sanat eğitimi ve öğretimi*. Ankara: Pegem.

Balamir, B. (1999). *Sanat eğitiminde özgürlük ve özgünlük*. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı.

Can, Ş. (2008). *Gravür (çukur baskı) teknikleri*. Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.

Can, D. (2013). *Pakistan büyükelçiliği uluslararası okulunda okuyan (9-12 yaş) çocukların kültürel özelliklerinin resimlerine ve eğitimlerine yansıması*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Dönmez, İ. (2008). *Türk baskı resminin gelişim sürecine katkısı olan kurum ve sanatçılar*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

Demir, H. (t.y.). Özgün baskıresim sanatı ve sanatta demokratik paylaşım. *Sanat Dergisi*-20, 31-43.

Grabowski, B. & Fick, B. *Baskıresim kapsamlı materyaller & teknikler rehber*. (S. Atay & A. Z. Tunç, Çev.). İzmir: Karakalem.

Gümüşoğlu, G. (2011). *20. yüzyıl Türk gravür sanatında 'figüratif eğilimler.* Yüksek Lisans Tezi, Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

İlbeyli, G. (1985). *Baskıresim*. Anılanmert Beril, s. 69.

Karakaş. E. (2006). *Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Bölümü 1932-1980 dönemi linol baskıresim çalışmaları ve Nevzat Akoral,* Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

Kaynar, A. (2006). *Kaynak ve Dayanaklarıyla EXLIBRIS ve bir sanatçı: Hasip Pektaş*, Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.

Kavuran, T. (t.y.). *Baskı sanatı ve grafik üretim teknikleri*. Basılmamış Ders Notları, https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:XYEy6VoeTWQJ:https://abs.firat.edu.tr/dersler_notlar/not_dosya_ac/f555c9c9b9c062ab0fcad2d10c4eefea34fa3566_1504+&cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr sayfasından erişilmiştir.

Kınık, M. (2008). *İlk Türk Matbaası'ndan günümüze baskı tekniklerinin Türk grafik tasarım eğitimine yansımaları*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Kayhan, H. (2014). *Resim-iş eğitiminde grafik*. Ankara: Pegem.

Mavitaş, H. (2009). *Gravür baskı tekniği konulu interaktif eğitim yazılımı hazırlanması*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Sungur, N. (1997). *Yaratıcı düşünce*. İstanbul: Evrim.

San, İ. (1993). *Sanat eğitimi kuramları*. Ankara: Tan.

Saban, A. Ersoy, A. (2016). *Eğitimde nitel araştırma desenleri*. Ankara: Anı.

Şentürk, G. G. (2011). *20. yy. Türk gravür sanatında ''figüratif eğilimler"*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

Toprak, E. (2009). *Türkiye'de özgün baskıresim sanatının gelişimini etkileyen önemli kurumlar*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tunç, A.Z. (2004). *Baskıresim sanatı ve kültürümüzdeki yeri*. Sanat Yazıları 11, Hacettepe Üniversitesi G. S. F., s. 99.

Tosun, L. (2008). *Mustafa Aslıer ve sanat anlayışı*. Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.

Tuna, S. (2012). Sanatsal yetenekli çocuklar ve özellikleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 1, 29-34.

Ülüş, E. (2010). *Atilla Atar'ın taşbaskı (litografi) uygulamaları ve Türk Baskıresim sanatına katkısı*. Yüksek Lisans Tezi, İzmir.

Yılmaz, M. (2010). *Görsel sanatlar eğitiminde uygulamalar*. Ankara: Data.

Görsel resimler. httpstr.pinterest.compin85779567880051638 sayfasından erişilmiştir.

Görsel resimler. https://tr.pinterest.com/pin/476677941787944832/ sayfasından erişilmiştir.

EKLER

Evrak Tarih ve Sayısı: 11/06/2018-E.88796

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Etik Komisyonu

BE84LD49P

Sayı : 77082166-302.08.01-
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 23/03/2018 tarihli ve 80287700-302.08.01- 48487 sayılı yazı.

İlgi yazınız ile göndermiş olduğunuz, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı **Yüksek Lisans Öğrencisi İbrahim HÜNERCİ'nin, Prof.Dr.Güler AKALAN'ın** danışmanlığında yürüttüğü ***"Resim-İş Eğitiminde Çukur Baskı Tekniği ve Alternatif Uygulama Örnekleri"*** adlı tez çalışması ile ilgili konu Komisyonumuzun **08.05.2018** tarih ve **04** sayılı toplantısında görüşülmüş olup,

İlgilinin çalışmasının, yapılması planlanan yerlerden izin alınması koşuluyla yapılmasında etik açıdan bir sakınca bulunmadığına oybirliği ile karar verilmiş ve karara ilişkin imza listesi ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Alper CEYLAN
Komisyon Başkanı

Araştırma Kod No: 2018-271

Ek:1 Liste

Ankara
Tel:0 (312) 202 20 57 - 0 (312) 2... Faks:0 (312) 202 38 76
İnternet Adresi :http://etikkomisyon.gazi.edu.tr/

Bilgi için :Ayfer Çekmez
Genel Evrak Sorumlusu
Telefon No:202 18 07

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
ETİK KOMİSYONU KATILIM LİSTESİ

TOPLANTI TARİHİ : 08/05/2018	TOPLANTI SAYISI : 04
ADI-SOYADI	**İMZA**
Prof.Dr.Alper CEYLAN BAŞKAN	
Prof.Dr.Mustafa N.İLHAN BAŞKAN YRD.	KATILAMADI
Prof.Dr.Mehmet KÜÇÜKKURT	KATILAMADI
Prof.Dr.Aymelek GÖNENÇ	
Prof.Dr.Rahmi ÜNAL	
Prof.Dr.Mehmet Sayım KARACAN	
Prof.Dr.Naciye YILDIZ	
Prof.Dr.Mustafa SARIKAYA	
Prof.Dr.İbrahim DOĞAN	
Prof.Dr.C. Haluk BODUR	
Prof.Dr.Mustafa İLBAŞ	
Prof.Dr.Füsun DEMİREL	
Doç.Dr.Nihan KAFA	

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR...